

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/470/2014
Identifikačné číslo spisu:	7813200157
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7813200157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu JUDr. Q., bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. Radoslavom Sotákom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Námestie slobody č. 7, proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 4/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. júna 2014 sp. zn. 3 Co 492/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Rožňava uznesením z 12. septembra 2013, č.k. 4 C 4/2013-106 o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol tak, že mu takéto oslobodenie nepriznal. Svoje rozhodnutie zdôvodnil § 138 ods. 1 O.s.p. a s poukazom na majetkové pomery žalobcu (bezpodielový spoluvlastník rodinného domu, bytu, trvalého trávnatého porastu, záhrady, ako aj dvoch motorových vozidiel) a tiež zárobné pomery (čistý mesačný príjem žalobcu, vrátane príjmu jeho manželky predstavuje 3 195,22 Eur, v danom prípade oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov neodôvodňujú. Súd prvého stupňa na záväzky žalobcu vyplývajúce z uzatvorených zmlúv o úveroch neprihliadol z dôvodu, že ide o zmluvné vzťahy, do ktorých žalobca vstúpil na základe vlastnej slobodnej vôle.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením z 27. júna 2014 sp. zn. 3 Co 492/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov vo výške 50%. Pri rozhodovaní vychádzal z § 138 ods. 1, 2 O.s.p. prihliadol na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov musí zohľadniť miesto základného práva na súdnu ochranu v demokratickej spoločnosti a zaistiť primeranú vyváženosť medzi záujmom štátu na vyberaní súdnych poplatkov na jednej strane a záujmom účastníka konania na obhájení svojho práva prostredníctvom súdu, aby nedošlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1

ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené, výšku poplatku, majetkové pomery žalobcu, povahu uplatneného nároku odvolací súd čiastočne odvolaniu žalobcu vyhovel a priznal mu oslobodenie od súdnych poplatkov vo výške 50%.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca v časti, v ktorej mu súd nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50%, keď prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a to z pohľadu nevyhovenia jeho žiadosti v celom rozsahu, resp. neuviedol, prečo považoval oslobodenie od súdnych poplatkov vo výške 50% za dôvodné.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutie z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Podľa ustanovenia § 239 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014, dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Porovnaním výroku uznesenia súdu prvého stupňa, ktorý nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku vôbec a výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorý mu priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50%, odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu 50% priznania oslobodenia od súdnych poplatkov a v rozsahu 50% uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva záver, že dovolaním napadol potvrdzujúcu časť výroku uznesenia odvolacieho súdu, t.j. tú časť, kde nebol oslobodený od platenia súdnych poplatkov v plnom rozsahu.

V prejednávanej veci teda dovolanie žalobcu smeruje proti potvrdzujúcej časti výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorá nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014, ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. v rovnakom znení (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

Z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodíť, že namieta, že rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), z dôvodu nenáležitého zdôvodnenia tohto rozhodnutia.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobcu) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Je nepochybné, že z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné. Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej formálnej a obsahovej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia a je tak v súhrne zrozumiteľné a interpretačne presvedčivé.

Rozhodne nemožno prisvedčiť argumentácii žalobcu, že odvolací súd svoje závery o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov len vo výške 50% nedostatočne zdôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia citoval právny predpis (§ 138 ods. 1, 2 O.s.p.), poukázal na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä z pohľadu vyváženosti záujmu štátu na vyberaní súdnych poplatkov a záujmu účastníka konania, ktorý si uplatňuje právo na súdnu ochranu. Uviedol rozhodujúci skutkový stav, pri zdôraznení výšky súdneho poplatku, majetkových pomerov žalobcu a charakteru nároku uplatneného žalobcom, z čoho potom vyvodil právny záver o dôvodnosti čiastočného priznania oslobodenia od súdnych poplatkov.

Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu, resp. že podľa jeho predstáv nerozhodol.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p.

prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy tohto konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.